

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Františka Josefa Řezáče, Liteň, okres Beroun

Školská 44, 267 27 Liteň

Identifikátor školy: 600 043 053

Termín konání komplexní inspekce: 19., 22., 24., 25., 26., 29. leden a 2. únor 2001

Čj.	022 27/01-5067
Signatura	kb2cu131

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Františka Josefa Řezáče, Liteň, okres Beroun, je úplná základní škola s 1. až 9. ročníkem. Škola nemá právní subjektivitu, pracuje jako zálohovaná organizace. Ve školním roce 2000/2001 má 11 tříd a 226 žáků. Kromě místních žáků navštěvují školu ještě žáci dojíždějící ze 14 okolních obcí. Součástí školy je školní družina a školní jídelna.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk – 1. stupeň

Výuka předmětu probíhala v souladu se schváleným učebním plánem. Časové tematické plány vyučujících měly rozdílnou úroveň, některé byly formální, nezachycovaly všechny složky jazyka. Z obsahu těchto plánů pro 4. a 5. ročník vyplynulo, že nebyly respektovány Úpravy a doplňky vzdělávacího programu Základní škola schválené MŠMT ČR dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98 s platností od 1. září 1998. Kontrolou třídních knih ze školního roku 1999/2000 bylo zjištěno, že ve IV. třídě v 7. školním týdnu se nad rámec učebních osnov vyučovalo téma slova jednoznačná a v V. třídě ve 30. školním týdnu bylo probráno učivo o skloňování číslovek. Aktuální příprava byla průměrná; vzhledem k uváděným nedostatkům v časových tematických plánech a v plnění osnov byly celkově plánování a příprava hodnoceny stupněm pouze vyhovující.

Výuka byla realizována převážně v kmenových třídách, které byly vhodně upraveny, při výzdobě byly využity žákovské výtvarné práce. Učebny byly vybaveny především starším nábytkem, některé lavice byly opotřebované, ve třídě I. A byly lavice spojené, tento stav neumožňoval jejich variabilní uspořádání. Ve dvou třídách (I. A a IV.) výuku zajišťovaly učitelky s příslušnou pedagogickou a odbornou způsobilostí pro 1. stupeň, v jedné třídě (III.) zabezpečovala výuku učitelka s pedagogickou a odbornou způsobilostí pro 2. stupeň, v ostatních čtyřech třídách vyučovaly učitelky se středoškolským pedagogickým vzděláním. V oblasti personálních podmínek byla citelně slabá místa. Materiální zabezpečení předmětu mělo standardní úroveň. Výuce psaní ve II. třídě byla věnována celá vyučovací jednotka; nebylo tak respektováno doporučení, že psaní se v týdnu zpravidla vyučuje v menších časových celcích, než je celá vyučovací hodina. V rozvrhu hodin třídy V. A (v pondělí) nebylo z hlediska psychohygieny vhodné zařazení výuky čtení a psaní na sedmou vyučovací hodinu po tělesné výchově. V menší míře bylo zaznamenáno zasahování výuky do přestávky. Ve většině hodin byly zařazovány relaxační a pohybové prvky. Celkově byly podmínky výuky hodnoceny stupněm pouze vyhovující.

Ve třech hodinách se střídaly rozmanité formy a metody práce (např. samostatná a skupinová práce, didaktické hry, soutěže), žáci se aktivně zapojovali do vyučovacího procesu. Další hospitované hodiny vycházely z frontálního pojetí výuky, v nich se uplatnil výklad, procvičování, společné činnosti s učebnicí nebo samostatné písemné práce. Vyučující si průběžně ověřovaly, zda žáci učivu rozumějí. V některých vyučovacích jednotkách žáci pracovali s chybou. Jedna hodina měla jednotvárný průběh, svými činnostmi byla pro žáky málo podnětná; chyběla jí dynamičnost, nedůsledně byla uplatňována zpětná vazba. Pozitivně byla hodnocena individuální práce se slabšími žáky ve třídě V. A. Organizace, metody a formy výuky byly celkově průměrné.

Vstupní motivace spočívala především v seznámení s průběhem nebo cíli hodiny, žáci byli motivováni také zpěvem. K aktivizaci žáků přispívaly aktualizace učiva, zařazování soutěžních

nebo herních prvků, ojediněle byly využity regionální zajímavosti. Ve dvou hodinách byla celkově motivace dosti nevýrazná nebo opomíjena. Za své výkony byli žáci hodnoceni známkou, obrázkem nebo slovní pochvalou. Četnost známek v notýscích a žákovských knížkách byla dostatečná, převládala klasifikace z mluvnického učiva, rezervy byly v hodnocení výkonu žáků z dalších složek českého jazyka. Závěrečné zhodnocení neproběhlo jen v jedné hodině. Celkově byla oblast motivace a hodnocení na průměrné úrovni.

Ve většině sledovaných hodin panovala přátelská atmosféra, žáci měli k vyučujícím důvěru. Žáci byli vedeni k rozvoji komunikativních dovedností, měli prostor pro vyjádření svých zkušeností. Jen ojediněle se vyskytly ze strany učitelky nevhodné slovní poznámky k činnosti žáků. V menší míře bylo zaznamenáno nespisovné vyjadřování vyučujících. Interakce a komunikace byly celkově velmi dobré.

Výuka českého jazyka na 1. stupni byla celkově průměrná.

Český jazyk – 2. stupeň

Časová dotace byla v souladu se schváleným učebním plánem, v 6. - 9. ročníku se týdně vyučovaly čtyři hodiny českého jazyka. Nepovinné předměty se vztahem k českému jazyku nebyly zavedeny, žáci se mohli zapojit do zájmového útvaru Klub mladého diváka. Vyučující měly zpracovány časové tematické plány, jejichž kvalita byla rozdílná (např. chybělo rozvržení učiva z literární výchovy pro 9. ročník); osnovy byly plněny. Bezprostřední příprava na sledované předměty měla průměrnou úroveň. Oblast plánování a přípravy výuky byla celkově průměrná.

Výuku předmětu v 6. - 9. ročníku zajišťovaly dvě učitelky, z nichž jedna měla příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Ve škole nebyla zřízena odborná pracovna pro výuku českého jazyka, vyučovalo se většinou v kmenových třídách nebo ve volných učebnách. Po stránce podnětnosti a estetického vzhladu byla jejich úroveň pouze vyhovující; žákovský nábytek byl opotřebovaný, v některých případech i poškozený. Materiální zázemí předmětu bylo pouze vyhovující, výukové programy nebyly k dispozici. Základní psychohygienické zásady byly v hospitovaných hodinách dodržovány. Celkově byly podmínky výuky hodnoceny stupněm pouze vyhovující.

Hospitované hodiny jazykového vyučování byly založeny na frontálních činnostech; bylo v nich zařazeno opakování a procvičování učiva, výklad nové látky. Při výuce žáci převážně pracovali s učebnicí, jedenkrát byly při opakování pravopisného učiva využity kartičky se slovy. Frontální činnosti uplatňované ve sledovaných hodinách nebyly pro žáky podnětné, zadávání samostatné písemné práce v závěru vyučovacích jednotek nebylo účelné. Skupinová práce v jedné hodině nebyla dostatečně zvládnuta především po stránce didaktické. Žáci neměli možnost vyhledávat a ověřovat si informace prostřednictvím jazykových příruček, přestože obsah probíraného učiva k tomu přímo vybízel. Nebyly zadávány diferenciované úkoly a opomíjeno zůstávalo také zařazování aktivních prvků učení. K zefektivnění vyučovacího procesu nebyla využívána didaktická technika. Závěrečné shrnutí učiva neproběhlo ve dvou hodinách. Oblast organizace, metod a forem výuky byla celkově hodnocena stupněm pouze vyhovující.

Úvodní motivace byla provedena formou seznámení s programem hodiny. Průběžná motivace nebyla cílená, žáci byli motivováni hlavně obsahem používaných textů a cvičení. Dílčí žákovské výkony vyučující hodnotily slovně, ve dvou hodinách byli někteří žáci motivováni také známkou. V oblasti průběžné motivace byly zjištěny rezervy. Frekvence klasifikace v žákovských knížkách byla celkově dostatečná, převažovalo hodnocení z mluvnického učiva, známky z literární výchovy chyběly, anebo byly zaznamenány pouze v menší míře. Závěrečné

zhodnocení práce bylo jedenkrát opomenuto, ve dvou hodinách proběhlo bez aktivní spoluúčasti žáků. Motivace a hodnocení byly celkově pouze vyhovující.

Obě vyučující měly u žáků přirozenou autoritu. Žáci většinou respektovali dohodnutá pravidla jednání a chování, jen v jedné hodině byly zaznamenány drobné projevy nekázně. Komunikativní dovednosti nebyly dostatečně rozvíjeny, v mluvním projevu žáků převažovaly strohé nebo jednoslovné odpovědi. V jednom případě se snažila vyučující prostřednictvím skupinové činnosti vést žáky ke spolupráci, někteří však neměli osvojené a upevněné prvky kooperace. V oblasti interakce a komunikace byla celkově pozitiva a negativa v rovnováze.

Sledovaná výuka českého jazyka na 2. stupni byla celkově pouze vyhovující.

Anglický jazyk, německý jazyk

Od 4. ročníku si žáci volili německý nebo anglický jazyk. Tříhodinová dotace byla v souladu s učebním plánem, učební osnovy byly respektovány, v 6. ročníku došlo k časovému zpoždění v německém jazyce. Příprava všech vyučujících byla zodpovědná. Plánování a příprava výuky byly posouzeny stupněm velmi dobrý.

Cizí jazyky vyučovaly celkem čtyři učitelky; dvě z nich absolvovaly rekvalifikační jazykové studium, další dvě z hlediska odborné způsobilosti nesplňovaly požadavky, i když během výuky prokázaly dobrou orientaci v základech jazyka. Výuka probíhala v běžných kmenových učebnách nebo ve speciálně vybavené pracovně se sluchátkovými soupravami, několika staršími počítači a videopřehrávačem. Během výuky žádná didaktická technika využita nebyla, sluchátkové rozvody byly podle sdělení učitelek již delší dobu nefunkční. Výzdoba k aktualizaci učiva byla minimální, pro německý jazyk např. zcela chyběly nástěnné gramatické přehledy. Hlavními pomůckami byly především učebnice a pracovní sešity, event. vlastní pomůcky učitelek, např. různé kartičky, obrázky, nakopírované texty apod. Z hlediska psychohygienických podmínek velmi dobře působil především nízký počet žáků ve skupinách, který umožňoval střídání různých činností a respektování individuálního tempa. Podmínky výuky byly v souhrnu zhodnoceny jako průměrné.

Organizace hodin německého jazyka byla zaměřena především na opakování. Metody a formy práce odpovídaly převážně klasickému pojetí výuky, bez poslechu, tvořivých činností a alternativních prvků, např. dramatické nebo hudební výchovy. Kooperativní formy učení byly použity pouze výjimečně, efektivita učebních procesů byla v pásmu velmi dobrý až pouze vyhovující. Hodiny angličtiny organizovala učitelka převážně na základě mluvních činností žáků. Žáci měli v dostatečné míře možnost samostatně tvořit věty, reagovat v angličtině a konverzovat na probíraná témata. Učivo bylo srozumitelně strukturováno. Hlavní předností hodin byla práce bez zbytečného přestupování do mateřského jazyka. Pouze minimálně se uplatnila diferenciacce práce podle individuálních dispozic žáků, chyběla možnost poslechu zvukových nahrávek s projevy rodilých mluvčích. Organizace výuky byla v souhrnu posouzena jako průměrná.

Vnitřní motivace žáků k výuce cizích jazyků byla ve většině případů kladná, rizikovým faktorem byla klasifikace z německého jazyka u některých mladších dětí. V motivačních zásadách byly rezervy, např. většině hodin chybělo závěrečné pozitivní zhodnocení. Motivace byla průměrná, interakce během výuky byla bezproblémová, vztahy vycházely ze vzájemného respektu; komunikace byla na dobré úrovni. Interakce a komunikace byly velmi dobré.

Sledovaná výuka cizích jazyků byla v souhrnu průměrná.

Matematika – 1. stupeň

Učební plán předmětu je ve všech třídách prvního stupně dodržován. Učitelky zpracovaly časové tematické plány učiva. Obsah těchto plánů převážně respektuje osnovy předmětu. Výjimkou je plán pro druhý ročník, zahrnující učivo třetího ročníku. Bezprostřední příprava vyučujících na zhlédnuté hodiny byla (až na výjimku v páté třídě) zodpovědná. V oblasti plánování a přípravy výuky se vyskytla citelně slabá místa.

Matematice v 1. – 5. ročníku vyučuje celkem sedm učitelek, z nichž pouze jedna má plnou kvalifikaci pro výuku na daném stupni školy. Personální podmínky jsou celkově hodnoceny stupněm pouze vyhovující.

Výuka většinou probíhala v pěkném a podnětném prostředí kmenových učeben. Jedna z hodin se uskutečnila v méně příjemném prostředí pracovny přírodopisu. Žáci měli k dispozici platné učebnice a učební texty, sešity a namnožené texty. Využívána byla počítadla a další názorné pomůcky. V jedné hodině použila učitelka didaktickou techniku. S počítači děti nepracovaly. Materiální podmínky výuky byly celkově na průměrné úrovni.

Základní hygienické podmínky byly při hodinách vytvořeny. Ojedinele byla věnována pozornost psychické únavě žáků a možnosti jejich relaxace. Psychohygienické podmínky byly celkově průměrné.

Většina hodin byla vedena se snahou o tradiční trpělivou práci, s náznaky některých činnostních metod učení. Využity byly názorné pomůcky, v jednom případě i promítací technika. Jen v malé míře bylo žákům umožněno pracovat individuálním tempem nebo řešit diferencované úkoly, jen několika z potřebných žáků se dostalo individuální dopomoci. Nízkou intenzitu intelektuálních činností žáků měla hodina v páté třídě. Celkově byla organizace hodin posouzena jako průměrná.

Ve všech hodinách využily učitelky přiměřenou úvodní motivaci a průběžné verbální povzbuzování. V některých hodinách zařadily vyučující drobné soutěže a spolupráci dětí ve skupinkách. Analýzy chyb, hodnocení nebo klasifikace se v přiměřené míře objevily pouze ve dvou hodinách. V jedné třídě byly práce žáků ve školních sešitech ponechány delší dobu bez účinné kontroly. V závěru hodin často chyběl hodnotící závěr nebo pochvala žáků. Celkově měla motivace žáků jen průměrnou úroveň.

Pravidla komunikace žáci většinou dodržovali. Rozvoji jejich schopnosti formulovat a rozvíjet vlastní myšlenky nebyl věnován dostatek prostoru. Oblast komunikace a interakce byla posouzena jako průměrná.

Výuka matematiky na 1. stupni měla celkově průměrnou úroveň.

Matematika – 2. stupeň

Učební plán odpovídal ve všech třídách příslušnému vzdělávacímu programu. Osnovy předmětu byly dodržovány. Příprava vyučujících na zhlédnuté hodiny byla velmi dobrá až pouze formální. Celkově byla hodnocena stupněm průměrný.

Matematice na 2. stupni vyučují celkem tři učitelky. Pouze jedna z nich má kompletní kvalifikaci pro výuku předmětu na druhém stupni, další je kvalifikovaná pro výuku fyziky a pracovního vyučování. Personální podmínky byly celkově průměrné. Materiální podmínky výuky byly průměrné. Výuka probíhala v běžných kmenových učebnách. Kromě platných učebních textů bylo k dispozici jen minimum literatury, žáci prakticky neměli možnost pracovat při hodinách s výukovými počítačovými programy. Ve zhlédnutých hodinách nebyla využita žádná didaktická technika, kalkulátory měli žáci jen vlastní.

Základní hygienické podmínky byly ve třídách vytvořeny. Z hlediska psychohygienických

podmínek se v jedné hodině vyskytly výrazné nedostatky, kdy děti psaly po značnou dobu při nedostatečném osvětlení.

Ve zhlédnutých hodinách byla výuka organizována většinou jen frontálně. Pouze v části jedné hodiny byl pozorován málo účinný náznak vnitřní diferenciacce. Hlavními metodami byly slovní instruktáž učitelek a práce žáků do školních sešitů. Mnozí žáci opisovali výsledky z tabule. Skutečně samostatné činnosti ve větší míře prováděli žáci v osmé třídě, kde měli také možnost řešit problémové úlohy a učitelka pamatovala na kontrolu a zpětnou vazbu. Dvěma hodinám chybělo jasné zakončení, vyučovalo se i na úkor přestávek, jedna z hodin končila v chaosu. V VII. třídě nebyla věnována dostatečná pozornost kontrole sešitů. Celkově byla oblast organizace, metod a forem výuky průměrná.

V jedné hodině byli žáci motivováni zajímavým obsahem učiva a jeho aktualizací i průběžnými pochvalami. V dalších hodinách se pouze v různé míře podřizovali autoritě vyučujících. Zhodnocení práce v závěru hodin chybělo. Klasifikace pozorována nebyla. Oblast motivace byla hodnocena stupněm pouze vyhovující.

Úroveň komunikace se v jednotlivých třídách lišila podle osobnosti jednotlivých vyučujících. V IX. třídě žáci dodržovali pravidla a v průměrné míře dostávali prostor pro vlastní formulace. V VIII. třídě žáci ve velmi příjemné atmosféře aktivně domýšleli a rozvíjeli svoje myšlenky nebo podněty učitelky. V VII. třídě si vyučující ponechávala většinu komunikačního prostoru pro svůj verbální projev. Oblast interakce a komunikace byla celkově průměrná.

Výuka matematiky na 2. stupni byla celkově průměrná.

Společenskovědní předměty (dějepis, občanská výchova, společenskovědní seminář)

Předmětům bylo vyučováno v souladu s učebním plánem, obsah probíraného učiva odpovídal osnovám. Všechny vyučující měly sestavené časové tematické plány, některé pouze kopírovaly obsah učebnic. Aktuální příprava na sledované hodiny byla celkově průměrná. V oblasti plánování a přípravy byla pozitiva a negativa v rovnováze.

Výuka dějepisu a společenskovědního semináře byla přidělena třem učitelkám bez odborné a pedagogické způsobilosti. Občanská výchova byla zajišťována čtyřmi vyučujícími, z nichž dvě neměly příslušnou odbornou způsobilost, jedna měla vzdělání pro učitelství ekonomických předmětů na SOŠ, jedna učitelka byla bez odborné a pedagogické způsobilosti. Vyučování probíhalo v kmenových třídách nebo ve volných učebnách, jejichž prostředí nebylo svým vybavením (většinou opotřebovaný žákovský nábytek) a výzdobou podnětné pro výuku daných předmětů. V hodinách nebyla využita didaktická technika. Pro výuku dějepisu a občanské výchovy měli žáci k dispozici učebnice a pracovní texty, v jednom případě vyučující zařadila vlastní připravený text, ojediněle byla uplatněna publikace z umělecké literatury. Materiální zajištění výuky bylo pouze vyhovující. Základní psychohygienické zásady byly v průběhu vyučovacího procesu dodržovány, vyskytly se dílčí nedostatky - např. zasahování výuky do přestávek, členění hodiny). Podmínky výuky byly celkově pouze vyhovující.

Hodiny vycházely z frontálních činností (např. společné opakování nebo procvičování učiva, výklad, zápis), převládal v nich verbální projev učitelek, chybělo zařazení aktivních prvků učení. Časové rozčlenění výuky v některých hodinách nebylo dostatečně promyšleno; po skupinové práci (písemné či ústní) následoval zápis z učiva probraného v předcházejících hodinách, větší část vyučovací jednotky žáci jen opisovali z tabule nebo si zapisovali poznámky dle diktátu. Celkově se na sestavování zápisů žáci aktivně nepodíleli; v jednom případě nebyl z časových důvodů uskutečněn a ani nedošlo k zopakování nového učiva. Ve dvou hodinách dějepisu byla patrná snaha o zařazování moderních postupů ve výuce (z hlediska didaktického

v nich byly zaznamenány nedostatky). Kladně byla hodnocena funkční práce s textem (v VII. třídě). Hodina občanské výchovy byla svým průběhem a zvolenými činnostmi pro žáky nepodnětná. Organizace, metody a formy výuky byly pouze vyhovující.

Úvodní motivace spočívala v seznámení žáků s cílem nebo tématem hodiny. V průběhu vyučování byly uplatňovány mezipředmětové vazby (např. literární výchova, hudební výchova), ve třech hodinách byly vhodně zařazeny regionální prvky; ojediněle bylo učivo aktualizováno. Prvky průběžné motivace vedoucí k aktivizaci žáků nebyly celkově dostatečně využívány. Během vyučovacího procesu byli žáci hodnoceni známkou nebo v menší míře povzbuzováni slovní pochvalou. Podklady pro klasifikaci žáků byly získávány především z písemných projevů. Hodnocení žáků z občanské výchovy v VI. třídě nebylo v žákovských knížkách zaznamenáno. Celkové shrnutí učiva neproběhlo v žádné hodině, zhodnocení bylo provedeno pouze ve dvou případech. Oblast motivace a hodnocení byla průměrná.

Vztahy mezi vyučujícími a žáky měly pozitivní charakter, atmosféra ve všech sledovaných hodinách byla poklidná, nestresující. Žáci dodržovali dohodnutá pravidla chování a jednání. Pouze jedenkrát byly sledovány mírné projevy nekázně. Ve třech případech byli žáci v části vyučovacího procesu vedeni ke spolupráci při plnění společných úkolů. V hodinách převažoval mluvní projev vyučujících, vyjadřování žáků spočívalo ve stručných odpovědích na položené otázky. Nedostatkem bylo občasné nespisovné vyjadřování vyučujících. Interakce a komunikace byly celkově průměrné.

Výuka společenských věd (dějepis, občanská výchova a společenských věd seminář) byla pouze vyhovující.

Přírodověda, vlastivěda, přírodopis

Časové dotace pro všechny předměty odpovídaly učebním plánům, obsah výuky byl v souladu s učebními osnovami. Příprava na sledované hodiny byla vždy zodpovědná, všechny učitelky předložily vlastní tematické plány učiva. Laboratorní formy výuky byly zařazovány spíše jen výjimečně, počet laboratorních cvičení z přírodopisu byl celkově nízký až zcela nevyhovující. Plánování a příprava výuky byly průměrné.

Výuka na 1. stupni probíhá v běžných kmenových učebnách, na 2. stupni v pracovních přírodopisu a chemie. Pomůckové zázemí bylo spíše podprůměrné, zejména chyběly potřeby pro činnostní učení dětí, např. lupy, pinzety, určovací atlasy a klíče; počet žákovských mikroskopů byl přiměřený, běžně dostupná byla i základní projekční technika. Učebnice odpovídaly seznamům MŠMT, na 1. stupni je doplňovaly pracovní sešity, které dětem hradili rodiče. Personálně výuku zajišťovalo pět učitelek, z osmnácti hodin bylo pouze šest vyučováno učitelkami s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Psychohygienické podmínky prostředí byly většinou bezproblémové, v některých učebnách byl nevyhovující stav žákovského nábytku, zejména pro nepoměr velikostí stolů a židlí. Z hlediska duševní hygieny byly porušovány časové proporce jednotlivých činností bez následných relaxací, (zejména po písemných testech), častým jevem bylo prodlužování hodin na úkor přestávek. Podmínky výuky byly v souhrnu posouzeny jako pouze vyhovující.

Hospitováno bylo v šesti hodinách; ve všech byla zřejmá snaha o inovativní učební metody, které se nejlépe uplatnily při opakování. Učitelky měly připravené i různé vlastní pomůcky, které oživily paletu učebních metod a koncentrovaly pozornost žáků, dvakrát byla využita promítací technika. Ve třech hodinách byl zařazen krátký písemný kontrolní test nebo probíhala příprava na psaní testu. Pokud bylo probíráno nové učivo, byly expoziční fáze již méně variabilní, v didaktických postupech i časovém rozvržení hodin byly nedostatky.

Vyučující se obvykle soustředily na efektivitu metod bez jejich přímého vztahu k učebnímu cíli, některé činnosti byly pouze samoúčelné a zbytečně ubíraly čas pro následnou fixaci a kontrolu naučeného. Pouze v jediné hodině mohli žáci pracovat na heuristickém principu, i když vlastní učební přínos nebyl optimální, v jiném případě nekvalifikovaná a nezkušená učitelka nedokázala odhadnout rozsah základního učiva i jeho didaktickou prezentaci vzhledem k věku žáků. Ve většině hodin učitelky nestihly provést závěry a zhodnocení. Organizace hodin byla průměrná, s pozitiviv a negativiv v rovnováze.

Motivace k učení byla vždy přímoúměrná sociálním vztahům a vyučovacím metodám, nejlepší byla ve třídě, kde děti mohly pracovat samostatně. Výroční i průběžná klasifikace byla uvážlivá, většina známek byla získávána písemnými testy. Riziko demotivace bylo zjištěno pouze v jedné třídě 1. stupně, kde se sdružuje relativně neosobní přístup vyučující s náročnými a nediferencovanými učebními požadavky. Motivace a hodnocení byly celkově velmi dobré.

Ve všech třídách vládla pracovní atmosféra, žáci ochotně a se zaujetím spolupracovali. Vztahy učitelek se žáky byly ve většině případů otevřené a partnerské, výjimečně vřelé byly ve třídě dětí se specifickými poruchami učení. Pouze v jednom případě byly náznaky nevhodných autoritativních projevů. Rozvoji komunikace byl věnován přiměřený prostor. Interakce a komunikace byly na velmi dobré úrovni.

Výuka sledované skupiny předmětů (přírodověda, vlastivěda a přírodopis) byla v souhrnu zhodnocena stupněm průměrný.

Fyzika

Časová dotace přidělená předmětu odpovídala ve všech třídách učebnímu plánu přijatého vzdělávacího programu, vždy po dvou hodinách od 6. do 9. ročníku. Vyučující zpracoval pro všechny třídy časové tematické plány učiva, které respektovaly osnovy předmětu. Osnovám odpovídal rovněž obsah probíraného učiva. V plnění doporučených laboratorních prací byly rezervy. Bezprostřední příprava měla po organizační i materiální stránce průměrnou úroveň. Nabídku školy v oblasti fyziky nedoplňoval žádný volitelný či nepovinný předmět. Plánování a příprava výuky byly posouzeny stupněm průměrný.

Veškerou výuku fyziky zajišťovala zkušená učitelka s příslušnou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Personální podmínky jsou vynikající.

Předmětu se vyučoval v odborné pracovně. V žákovských stolcích byly instalovány zdroje elektrického proudu. Z pracovny byl přímý přístup do průměrně vybaveného pomůckového kabinetu. Kromě platných učebnic a fyzikálních tabulek bylo žákům k dispozici jen minimum literatury nebo jiných zdrojů informací. Počítače v pracovně nebyly. Ve všech hospitovaných hodinách byly využity pouze demonstrační pomůcky. Materiální podmínky výuky byly posouzeny stupněm průměrný.

Základní hygienické podmínky (osvětlení, větrání, teplota) byly v hodinách dodrženy. Nevýhodou byl týž nábytek pro žáky různých postupných ročníků. Ve všech hodinách bylo pozorováno přesahování výuky do doby přestávek. Psychohygienické podmínky měly celkově průměrnou úroveň.

Z hlediska použitých forem práce se jednalo o jednotvárné, frontálně vedené hodiny. Hlavní metodou byl výklad (popř. náznak řízeného rozhovoru) ilustrovaný demonstračním pokusem. K vlastním činnostem se žáci dostávali výjimečně, např. asistencí při experimentech. V jedné hodině hledali žáci konkrétní údaje v tabulkách. Hodinám chyběl jasný a shrnující závěr. Organizace forem a metod byla hodnocena stupněm průměrný.

Kromě doby předvádění demonstračních pokusů udržovala vyučující pozornost žáků spíše na základě vnější autority. Příležitostně bylo učivo aktualizováno poukazem na zkušenosti žáků, nebo náznakem problémové otázky. U řady žáků měla motivace nízký účinek, část třídy zůstávala v pasivitě. Průběžné hodnocení vyznívalo formálně, klasifikace v hodinách pozorována nebyla. Podle žákovských knížek převládají písemné formy zkoušení. Motivace a hodnocení ve zhlédnutých hodinách byly na průměrné úrovni.

Pravidla komunikace žáci znali a dodržovali. Prostor pro formulování vlastních myšlenek využívali jen v malé míře. Ve všech hodinách dominoval projev učitelky. Komunikace v hodinách měla průměrnou úroveň.

Zhlédnutá výuka fyziky byla celkově hodnocena stupněm průměrný.

Chemie

Předmět byl vyučován v souladu s učebním programem po dvou hodinách týdně v 8. a 9. ročníku, obsah učiva odpovídal učebním osnovám. Nedostatečně byly zařazovány laboratorní práce. Časový tematický plán, podle kterého vyučující pracovala, byl pouze formální, v 8. ročníku došlo k výraznému časovému zpoždění. Volitelný nebo nepovinný předmět s přírodovědným zaměřením se ve škole nevyučoval. Příprava na výuku měla z hlediska didaktických postupů i materiálového zajištění značné rezervy, kladem byly připravené a nakopírované testy pro žáky. Plánování a příprava výuky byly pouze vyhovující.

Předmět vyučovala učitelka s odborným a pedagogickým vzděláním pro školy 2. cyklu, bez praxe na základní škole. K výuce byla určena víceúčelová pracovna, která navazovala na pomůckový kabinet. Vybavení učebny pro výuku chemie bylo minimální; ve třídě bylo pouze jediné klasické umyvadlo, jakékoliv rozvody k pracovním místům učitele i žáků chyběly. Chemii zde připomínal pouze nástěnný obraz periodického systému, učebna odpovídala jen požadavkům běžné klasické třídy. Její předností byly naopak mobilní podmínky pro využití promítací didaktické techniky. Kabinet byl určen pro dva předměty. Laboratorního skla a potřeb bylo dostatek, k dispozici byly i funkční soupravy pro žákovské pokusy; vybavení chemikáliemi bylo nedostatečné. Problémem kabinetu byla jeho neuspořádanost a operativní nedostupnost některých pomůcek. Z hlediska psychohygieny bylo učební prostředí bezproblémové, z hlediska dodržování hygienických zásad byla u žáků hlavním problémem především únava z pasivního učení. Celkově byly podmínky výuky pouze vyhovující.

Ve všech hodinách byl vždy sdělen cíl a základní organizace činností. Poměr opakování a nového učiva byl ovlivněn pololetním hodnocením a předchozí absencí učitelky, ve sledovaných třech hodinách se především opakovalo. S výjimkou psaní prověřovacích testů byly používané formy pouze frontální, bez jakýchkoliv náznaků heuristické a sociální výuky. Učitelka nedokázala svoji odbornost účinně didakticky zúročit, ve většině jednotlivých fází učebních hodin byly rezervy nebo nedostatky. Efektivita učení byla velmi nízká. Organizace výuky byla pouze vyhovující.

Výrazným problémem byla chybějící pozitivní motivace, závažným negativním jevem bylo hodnocení a klasifikace žáků. Např. v VIII. třídě byl celkový prospěchový průměr z chemie nejvyšší ze všech předmětů, přestože se s ním žáci seznamují teprve několik měsíců. Většina známek byla získávána pouze z písemných testů, jejichž obsah se soustřeďoval především na zjišťování popisných pamětných znalostí. Celkově motivace a hodnocení byly nevyhovující.

Způsob výuky a hodnocení se negativně promítal do interakce i komunikace, neuspokojované učební seberealizace vedly žáky k pasivitě a relativnímu nezájmu o předmět. Současně vznikaly i kázeňské problémy, uvolňovala se pracovní morálka dětí. Rozvoj komunikace v hodinách byl

velmi nízký, většinu sdělovacího prostoru si ponechávala učitelka. Interakce a komunikace byla zjištěna a posouzena stupněm nevyhovující.

Výuka chemie byla posouzena stupněm pouze vyhovující.

Hudební výchova, výtvarná výchova

Učební plán i osnovy byly zjištěny v souladu s požadavky učebního programu, výtvarná výchova na 2. stupni je vyučována ve dvouhodinových blocích. Obsah učiva měly učitelky rozpracovány do časových tematických plánů. Aktuální příprava na čtyři sledované hodiny měla rezervy v didaktických postupech, někdy i v materiálním zajištění. Oblast plánování a přípravy byla posouzena stupněm průměrný.

Výuka probíhala v běžných kmenových učebnách, ve třech z nich byl k dispozici klavír, event. přenosný radiomagnetofon. Předmět hudební výchova byl vyučován dvěma kvalifikovanými učitelkami s odborným hudebním vzděláním i učitelkami bez kvalifikace. Pro výtvarnou výchovu na 2. stupni chyběl učitel s požadovanou způsobilostí; vyučovala zde zkušená učitelka se středním pedagogickým vzděláním. Materiální zajištění hodin hudební výchovy bylo spíše podprůměrné, nejzávažnějším problémem byla hra na starý a technicky nevyhovující nástroj (třídu s funkčním klavírem v jiné třídě v té době využívala soukromá hudební škola pro individuální výuku). Rytmické nástroje byly používány jen výjimečně. Psychohygienické podmínky byly převážně bezproblémové a odpovídaly charakteru předmětu. Výjimkou byla výuka v 8. ročníku, která probíhala v pasivní atmosféře a byla pro většinu žáků pouze přečkáním učebního času. Podmínky výuky obou předmětů byly celkově posouzeny stupněm průměrný.

Průběh sledovaných hodin hudební výchovy vypověděl o velmi odlišných přístupech k dětem i o rozdílech v didaktické zdatnosti učitelek. Nejvýraznější problémy byly zjištěny ve výuce starších žáků. Organizace a průběh činností byly jednotvárné, hodině chyběl spád, dynamika, hudební tvořivost i prožitky, výuka v tomto pojetí byla nevyhovující. Také v dalších hodinách byly z hlediska učebního obsahu rezervy, učitelky je ale dokázaly kompenzovat alespoň některými činnostmi, především zpěvem, instrumentálním doprovodem, tancem, hudební ukázkou apod. Výuka výtvarné výchovy byla zaměřena na modelování. I zde chybělo odborné vedení, přestože děti po celou hodinu se zaujetím pracovaly. Výzdoba třídy zdařilými žákovskými výtvarnými pracemi ale naznačovala na dlouhodobou podporu výtvarného vyjadřování dětí a na jejich pozitivní vztah k předmětu, na 2. stupni některé ukázky žákovských prací demonstrovaly spíše styl „výkresování“. Organizace sledované výuky byla v souhrnu hodnocena stupněm průměrný.

Tři ze čtyř sledovaných hodin se vyznačovaly přiměřeným zájmem a dobrou spoluprací žáků, v jedné hodině vládla pasivní a demotivující atmosféra. Hodnocení probíhalo pouze formou průběžných ústních pochval a oceňování. Motivace byla celkově průměrná.

Atmosféra výuky ve většině případů odpovídala charakteru předmětů, většinou byla uvolněná, přátelská, u mladších dětí i radostná. Sociální vztahy byly bezproblémové, komunikační prostor dostatečný. Interakce a komunikace byly velmi dobré.

Sledovaná výuka skupiny předmětů (hudební výchova a výtvarná výchova) byla zhodnocena stupněm průměrný.

Praktické činnosti a volitelný předmět technické kreslení

Časová dotace odpovídala ve všech třídách učebnímu plánu. V 1. až 3. ročníku se vyučovalo

po jedné hodině týdně, ve 4. a 5. ročníku po dvou hodinách. Na 2. stupni měli žáci po jedné hodině týdně. Vybrané tematické celky odpovídaly osnovám předmětu. V VI. a VII. třídě se střídaly práce s technickými materiály a pěstitelství, v VIII. a IX. třídě téma elektrotechnika kolem nás a provoz a údržba domácnosti, popř. příprava pokrmů. Vzhledem k podmínkám školy bylo méně vhodné zařazení pěstitelství v zimním období, stejně jako pouze jednodinová organizace technických prací nebo přípravy pokrmů. Učivo technických prací rozšiřuje nabídka volitelného předmětu technické kreslení pro žáky deváté třídy. Příprava učitelek na jednotlivé hodiny se lišila od velmi efektivní po formální. Celkově byla oblast plánování a přípravy učiva hodnocena stupněm průměrný.

V 1. až 5. ročníku vyučovalo předmětu sedm učitelek, z nichž pouze jedna měla plnou kvalifikaci pro 1. stupeň. Na 2. stupni zajišťují výuku tři učitelky. Pouze jedna z nich měla pro předmět odbornou i pedagogickou způsobilost. Personální podmínky byly pouze vyhovující.

Výuka probíhala v kmenových třídách, v pracovně fyziky s možností konat elektrotechnické práce, k dispozici byla malá, průměrně vybavená školní dílna, pozemek s běžným nářadím a přiměřeně zařízená žákovská kuchyňka. K dispozici byla pracovna počítačů bez kvalitního vybavení výukovými programy. Materiální podmínky v jednotlivých zhlédnutých hodinách byly rozdílné. Hodiny přípravy pokrmů proběhly v kuchyňce s využitím veškerého vybavení, při práci s textilem měli žáci k dispozici potřebné pomůcky i materiál, ve školní dílně pracovali s ručním nářadím. Při hodině pěstitelství žáci prakticky nemohli čerpat z literatury, k dispozici nebyly potřebné přírodniny, obrazy ani promítací technika. Při technickém kreslení učitelka pro názornost použila soubor modelů strojních součástí a vzorové výkresy. Celkově byly materiální podmínky průměrné.

Při přípravě pokrmů žáci v příjemném prostředí vykonávali pestré pracovní činnosti. Školní dílna s třinácti pracovními místy poskytovala stísněné prostředí i při dělených třídách. Hodina pěstitelství probíhala ve špatně osvětlené kmenové třídě, bez možnosti praktických žákovských činností a bez relaxace. Psychohygienické podmínky byly celkově průměrné.

Tři ze zhlédnutých hodin byly účinně organizovány na základě praktických činností žáků, jedna hodina byla vedena pouze verbálně, v hodině technického kreslení žáci při samostatné práci procvičovali rýsovací techniku, málo příležitosti však měli k vlastnímu řešení úloh z probíraného zobrazení. Organizace zhlédnutých hodin byla celkově průměrná.

Podle zvolené organizace byli žáci v hodinách různou měrou motivováni. Při přípravě pokrmů se iniciativně zapojovali do činností, byli chváleni a povzbuzováni. Rovněž ve školní dílně byla motivace žáků k činnostem velmi dobrá. (Podle jejich vlastního sdělení zde však měli příležitost pracovat v tomto školním roce poprvé.) Přes absenci názornosti a činností udržela jistou míru zájmu žáků i vyučující v hodině pěstitelství. Příležitostně se v hodinách objevilo slovní hodnocení výkonu, klasifikace pozorována nebyla. Celkově byla motivace průměrná. Ve všech zhlédnutých hodinách žáci dodržovali pravidla jednání. Při činnostech kultivovaně komunikovali mezi sebou i s vyučujícími. Malou možnost rozvoje komunikativních dovedností dostávali žáci v hodině pěstitelství. Celkově byla úroveň komunikace velmi dobrá.

Výuka ve zhlédnuté skupině předmětů byla celkově průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově byla kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech a skupinách předmětů hodnocena stupněm průměrný.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobé cíle z hlediska rozvoje školy byly stanoveny bez časového ohraničení v tzv. Koncepti školy, kterou ředitelka zpracovala před konkurzním řízením. Dokument zahrnuje mimo jiné oblasti organizační, výchovně vzdělávací a materiální, ekologickou orientaci školy; jeho součástí jsou i programy primární prevence a rozvoj dalších aktivit. Z materiálu není patrné, do jaké míry se s jeho obsahem ztotožnili pedagogičtí pracovníci a rodiče. Konkrétní roční plán práce pro školní rok 2000/2001 nebo plán akcí ředitelka nesestavila, ve svém plánování vycházela z metodického materiálu Roční kalendář ředitele školy a pro období jednoho týdne zpracovávala funkční plány. V přehledu plánovaných týdenních akcí je uvedena zodpovědnost za jejich splnění.

Výuka probíhala ve všech ročnících podle učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Jako povinný cizí jazyk se ve 4. až 9. ročníku vyučoval jazyk anglický i německý. V 7. až 9. ročníku byly zavedeny volitelné předměty - základy administrativy, společenskovědní seminář a technické kreslení. Žáci 9. ročníku se vyučovali volitelnému předmětu během celého vzdělávacího cyklu (tj. v 7. až 9. ročníku) pouze čtyři hodiny; týdenní minimální časová dotace šesti hodin volitelného předmětu za celý vzdělávací cyklus nebyla dodržena, tím bylo porušeno ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Ve školním roce 2000/2001 bylo pro žáky zavedeno šest zájmových útvarů - kroužek turistický, výtvarný, zdravotnický, sportovní, počítačový a Klub mladého diváka. Pro žáky 4. ročníku bylo zavedeno doučování z matematiky. Z dotazníků je patrné, že by rodiče uvítali hlavně širší nabídku zájmových útvarů a dalších aktivit školy (především se zaměřením na sport a práci s počítači).

Pro vlastní výchovně vzdělávací činnost měly učitelky zpracovány časové tematické plány učiva. V některých z nich byly zjištěny nedostatky (viz hodnocení kvality vzdělávání v jednotlivých předmětech). Plán výchovně vzdělávací činnosti zodpovědně zpracovala vychovatelka školní družiny. Plán práce výchovné poradkyně byl předložen, měl převážně obecný charakter.

Pro žáky se specifickými poruchami učení byly zpracovány individuální vzdělávací plány, které byly prokazatelně projednány s rodiči. Je zajišťována péče o žáky se specifickými poruchami učení.

Plánování bylo celkově hodnoceno stupněm průměrný.

Organizování

Škola má jednoduchou organizační strukturu, vedení tvoří ředitelka a její zástupkyně. Vzájemná zastupitelnost obou řídicích pracovníků je do značné míry pouze formální, výrazně dominantní podíl na řízení školy má ředitelka. Kompetence jednotlivých pracovníků byly písemně zpracovány, funkce výchovného poradce byla ustanovena.

Poradním orgánem ředitelky byla především pedagogická rada, metodické orgány nahrazují pouze jednotliví učitelé jako garanti určených předmětů. Rada školy zřízena není, z řad rodičů byli při třídních schůzkách voleni zástupci tříd. Tímto opatřením vedení školy usiluje o užší

spolupráci s rodičovskou veřejností. Jako žákovský poradní orgán slouží ředitelce tzv. Školní žákovská samospráva, která je složena ze zástupců jednotlivých tříd.

Požadovaná dokumentace upravující výchovně vzdělávací činnost školy byla předložena v plném rozsahu. Rozvrh hodin byl sestaven v souladu s ustanoveními § 9 odst. 1, 2 a 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Polední přestávka po páté hodině byla z důvodů změny dopravní obslužnosti zkrácena o pět minut (požádáno o výjimku dne 15. ledna 2001 pod čj. 242/01).

Řád školy byl projednán na pedagogické radě dne 1. září 2000. Obsahuje všechna předepsaná ustanovení § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb. Řády odborných pracoven byly vydány a zveřejněny.

Rozhodnutí vydávaná ředitelkou obsahovala požadované náležitosti. Organizace dozorů byla zpracována, v její realizaci byly v době inspekce zjištěny nedostatky.

Informace uvnitř školy jsou předávány operativně a včas, rodiče jsou informováni pomocí žákovských knížek nebo notýsků, kromě třídních schůzek se konají konzultační setkání rodičů s jednotlivými vyučujícími; je možno dohodnout také individuální konzultace.

Výroční zpráva poskytuje dostatek informací o činnosti školy. Na veřejnosti se škola prezentuje hlavně v regionálním tisku a příležitostně vlastními kulturními akcemi. Je dobrá spolupráce s místní mateřskou školou. Velmi dobře byl organizován zápis žáků do prvních tříd.

Oblast organizování byla celkově hodnocena stupněm průměrný.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení pedagogického sboru, který má vysoký podíl učitelů bez pedagogické a odborné způsobilosti, si klade vyšší nároky na zajištění jeho dalšího profesního růstu. Systematický a plánovitý rozvoj omezují časté personální obměny, horší dopravní obslužnost z místa školy a celkově nízký počet učitelů, který ztěžuje jejich vzájemnou zastupitelnost v případě účasti na vzdělávací akci. Ředitelka školy nezpracovává roční plán vzdělávání, ale pracovníci mají možnost na základě poskytnuté nabídky akreditovaného vzdělávacího střediska v Berouně využívat různé semináře a školení. Jejich počet je vzhledem k podmínkám školy přiměřený. Vybavení moderní pedagogickou literaturou i časopisy je nedostatečné, omezené finanční prostředky jsou využívány spíše k nákupům knih populárně naučných a encyklopedických, kterých je ve škole rovněž stále nedostatek.

Pro vedení a metodickou pomoc začínajícím, nekvalifikovaným nebo neaprobovaným učitelům jsou v některých případech určeni uvádějící učitelé, ale v praxi je toto opatření málo účinné. Na škole je především málo učitelů, zkušených odborníků, kteří mohou odbornou pomoc, navíc specializovanou pro určité předměty, poskytovat. Snaha ředitelky realizovat pedagogickou osvětu formou ukázkových hodin a vzájemných hospitací je uskutečňována zatím spíše jen výjimečně.

Ředitelka školy si dobře uvědomuje aktuální stav, vnímá nedostatky a chyby v postojích a práci některých spolupracovníků, nevytváří ale účinné a systematické nástroje pro zlepšení stavu. Orientuje se především pouze na verbální výzvy, ale nestanovuje jednoduché dílčí cíle, neovládá participativní metody řízení. I když v jejím vedení převažuje otevřený a demokratický styl, některé přístupy jsou spolupracovníky vnímány jako zbytečně autoritativní, nesystematické a nárazové.

Kritéria pro přiznání nadtarifních složek platu jsou taxativně vymezena, individuální hodnocení je prováděno pouze při projednávání závěrů z hospitací. Pracovní atmosféra, nízký osobnostní

rozvoj, dojíždění do zaměstnání, nedostatečná vybavenost školy i další faktory působí na některé zaměstnance jako demotivující a celkově neprospívají k dlouhodobému rozvoji školy.

Vedení lidí je úspěšnější v operativě, nedostatečně se zaměřuje na výsledky a dlouhodobou strategii.

Vedení a motivování pracovníků bylo zhodnoceno stupněm pouze vyhovující.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní činnosti nebyl zpracován. Málo zřetelné bylo rozdělení kontrolní, zejména hospitační činnosti mezi ředitelkou a zástupkyní.

Frekvence a účinnost hospitační činnosti byla nedostatečná. Např. kontrolou třídních knih ze školního roku 1998/99 a 1999/2000 bylo zjištěno, že hospitační činnost prováděla jen ředitelka (cca 13 hospitací) a zástupkyně ředitelky se na kontrole přímé výchovně vzdělávací práce vůbec nepodílela. V letošním školním roce prováděly hospitační činnost obě, ale přesto byla četnost těchto kontrol stále nízká. Kontrolní činnost v této oblasti není cílená a dostatečně nezahrnuje větší počet předmětů.

Předložené hospitační záznamy ředitelky školy byly vedeny na vlastních tiskopisech, měly velmi dobrou vypovídací schopnost (obsahovaly cíl hodiny, postup ve vyučovací hodině, hodnocení, závěr - doporučení), tyto materiály byly podepsány příslušnou učitelkou a ředitelkou. Pro každého vyučujícího zavedla ředitelka soubor (desky) s hospitačními záznamy; tento způsob evidence jí umožňuje porovnávat výsledky za delší časové období a hodnotit vývoj kvality práce jednotlivého pedagogického pracovníka. V pohospitačních rozhovorech, které prováděla ředitelka školy v průběhu inspekční činnosti, prokázala schopnost výstižně analyzovat kvalitu výuky a otevřeně sdělit vyučujícím klady a zápory a zároveň poskytnout metodickou pomoc. Zástupkyně ředitelky si vedla záznamy do sešitu, obsahovaly stručný popis průběhu hodiny, hodnocení (popř. doporučení) a podpisy jednotlivých pracovníků. Celkově byla vypovídací hodnota těchto zápisů na průměrné úrovni.

Obecné závěry z hospitační činnosti byly projednávány na pedagogických radách.

V průběhu inspekční činnosti bylo zjištěno chybně organizované suplování, nedostatečně zajištěná žákovská šatna a dozor v ní. Patříčná pozornost nebyla věnována kontrole třídní dokumentace, např. v archivovaných třídních knihách chybějí záznamy o probraném učivu. Drobné formální nedostatky byly v třídním výkazu VII. třídy ze školního roku 1999/2000 nebo v katalogovém listu I. A třídy z téhož roku.

Ředitelka sleduje zadávání prověrek v průběhu roku a provádí kontrolu jejich vyhodnocení.

Dokumentace kontrol elektrických zařízení a spotřebičů nebyla ve škole k dispozici.

V oblasti kontrolních mechanismů byla citelně slabá místa.

Hodnocení kvality řízení

Celkově byla kvalita řízení hodnocena stupněm průměrný.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

- Výchovně vzdělávací činnost školní družiny probíhala ve třídě (I. B), vlastní samostatnou místnost nemá. Vychovatelka školní družiny měla pěkný vztah k žákům, dokázala je vhodně motivovat a rozvíjet jejich zájem o probíhající činnosti. Přítomnost žáků v době činnosti ranní družiny byla zapisována do sešitu číslo 455; předepsaná dokumentace byla však vedena. Vychovatelka neměla příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost.
Časové rozvržení zaměstnání zaznamenané v Přehledu výchovně vzdělávací práce ŠD nekoresponduje se stanovenými časovými údaji v dokumentu Provoz školní družiny, který vydala ředitelka školy dne 31. srpna 2000. Výše příspěvku činila 50,- Kč.

Další zjištění

- Dohled nad žáky po poledním vyučování až do jejich odjezdu domů vykonávají střídavě dvě vyučující. (Žáci jsou zapisováni do dokumentu Přehled výchovně vzdělávací práce ŠD, i když se o činnost školní družiny nejedná).
- Obecní úřad Liteň nevydal vyhlášku o školní družině, která by stanovila výši příspěvku od rodičů na žáka zapsaného v tomto zařízení.
- V žákovských knížkách byla zjištěna výrazně nevyvážená frekvence známek v jednotlivých měsících, většina hodnocení se soustřeďovala na klasifikační období.
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000 neobsahuje informace o použití účelově přidělených prostředků na další vzdělávání dělávání pedagogických pracovníků ve smyslu metodického pokynu MŠMT ČR čj. 21 366/1995-20 DVPP.
- Neujasněná byla v některých případech delimitace povinností mezi školou a zřizovatelem, kdy např. pracovnice školy bez příslušného pověření vybírala pro obec příspěvky žáků na částečnou úhradu provozních nákladů školní družiny.
- Ve škole je zřízena knihovna, její prostory jsou malé, z hlediska estetického málo podnětné.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí Školského úřadu Beroun o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 162/00 ze dne 2. února 2000
- Přehled o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků čj. 925/2001/RŠ ze dne 13. února 2001 vydaný Okresním úřadem Beroun
- Sdělení MŠMT ČR o propůjčení čestného názvu čj. 21 348/2000 - 20 ze dne 14. června 2000

- Žádost o změnu v zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 187/2000 ze dne 11. října 2000
- Žádost o udělení výjimky z délky přestávky čj. 242/01 ze dne 15. ledna 2001
- Třídní knihy ze školního roku 1997/1998, 1998/1999, 1999/2000 a 2000/2001
- Koncepce školy
- Týdenní plány ředitelky školy
- Záznamy z pedagogických rad
- Kritéria pro výplatu osobních příplatků
- Hospitační záznamy ředitelky školy a zástupkyně ředitelky školy
- Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny, docházkový sešit
- Plány výchovně vzdělávací práce školní družiny
- Provoz školní družiny
- Třídní výkazy a katalogové listy
- Školní řád, řády odborných pracoven
- Rozvrh hodin
- Výkaz o základní škole podle stavu ke dni 30. září 2000 ze dne 2. října 2000
- Žákovské knížky a notýsky
- Sešity a písemné práce žáků školy
- Časové tematické plány učiva sledovaných předmětů
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000
- Dotazníky pro rodiče
- Inspekční zpráva čj. 022 42/98-2157 z orientační inspekce (tzv. následné inspekce) zaměřené na následnou kontrolu účinnosti přijatých opatření po komplexní inspekci ze dne 27. února 1998
- Podkladová inspekční dokumentace, hospitační záznamy
- Dotazníky pro rodiče

ZÁVĚR

Personální podmínky výuky sledovaných předmětů byly z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti celkově hodnoceny stupněm pouze vyhovující. Nedostatky v této oblasti byly na prvním i druhém stupni a měly negativní vliv na kvalitu výchovně vzdělávacího procesu. Z celkového počtu 15 učitelek mělo šest středoškolské vzdělání bez příslušné pedagogické a odborné způsobilosti. Vynikající bylo personální zajištění fyziky, výuku vedla učitelka s příslušnou pedagogickou a odbornou způsobilostí. Materiální zázemí školy bylo celkově průměrné, vybavení školním nábytkem a jeho stav byly pouze vyhovující. Přestože škola vlastní počítače, při výuce nebyly využity, chyběly kvalitní výukové programy. V oblasti prostorových podmínek byly rezervy - školní dílna poskytovala stísněné prostředí, vlastní místnost pro svou činnost neměla školní družina. V oblasti psychohygienických podmínek byla celkově pozitiva a negativa v rovnováze.

Celkově byly podmínky výuky hodnoceny stupněm pouze vyhovující.

Z hlediska dlouhodobého plánování a dodržování osnov byla zaznamenána citelně slabá místa v předmětu český jazyk (1. stupeň), citelně slabá místa byla také v plánování výuky matematiky (1. stupeň) a chemie. Organizace výuky, používané metody a formy byly celkově průměrné, nedostatky byly zjištěny v předmětech český jazyk (2. stupeň), chemie a skupině společenskovedních předmětů, kde byla tato oblast hodnocena stupněm pouze vyhovující. Rezervy byly především v zařazování činnostních prvků v průběhu vyučovacího procesu; k zefektivňování výuky nebyla dostatečně využívána didaktická technika. Oblast motivace a hodnocení byla celkově průměrná, průběžná motivace byla v některých případech nevýrazná nebo zůstávala opomíjena. Nevyhovující byla motivace při výuce chemie, citelně slabá místa byla zaznamenána v matematice a českém jazyce (2. stupeň). Interakce a komunikace byly celkově průměrné, značné nedostatky v této oblasti se projevíly ve vyučovacím procesu chemie. Výuka v českém jazyce (2. stupeň), ve skupině společenskovedních předmětů a v chemii byla celkově hodnocena stupněm pouze vyhovující, výuka v ostatních sledovaných předmětech byla průměrná.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech a skupinách předmětů měla celkově průměrnou úroveň.

V plánování byla zjištěna pozitiva i negativa v rovnováze; oblast byla hodnocena stupněm průměrný. Organizační uspořádání školy a informační systém umožňovaly její operativní řízení. Organizování bylo hodnoceno stupněm průměrný. Oblast motivování a vedení pracovníků vykazovala citelně slabá místa. Kontrolní činnost nebyla systematická, nedostatky byly zaznamenány v nízké frekvenci hospitační činnosti, v kontrole časových tematických plánů a v kontrole plnění učebních osnov. Kladně byl hodnocen rozbor hospitovaných hodin, který prováděla ředitelka školy. V kontrolní oblasti se vyskytovaly rezervy; byla hodnocena stupněm pouze vyhovující.

Řízení bylo celkově hodnoceno stupněm průměrný.

Porušení obecně závazných předpisů bylo zjištěno ve dvou případech. Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu.

V době od poslední následné orientační inspekce v únoru 1998, která byla zaměřena na odstranění nedostatků uvedených v protokolu čj. KI 02-02/9596-285, nedošlo k podstatnému zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu ani ke stabilizaci vyučujících s pedagogickou a odbornou způsobilostí. Nadále přetrvávají nedostatky ve vybavení žákovským a úložným nábytkem. Pozitivně byla hodnocena rekonstrukce vytápění budovy, byla provedena plynofikace.

Celkově byla činnost školy vzhledem k daným podmínkám hodnocena stupněm průměrný.

Pro inspekční činnost vytvořila škola vhodné podmínky.

Doporučení ředitelce školy:

- zkvalitnit systém plánování,
- snažit se uplatňovat participativní prvky v řízení,
- zvýšit účinnost kontrolní činnosti,
- dbát na využívání didaktické techniky ve vyučovacím procesu,
- zaměřit se na zařazování rozličných metod a forem do výuky,
- sledovat provádění laboratorních prací z fyziky, chemie a přírodopisu,
- otevřít školu více rodičům a veřejnosti,
- vybavit třídy vhodným žakovským nábytkem.

Doporučení zřizovateli:

- vydat vyhlášku týkající se finančního příspěvku na školní družinu,
- iniciovat zřízení Rady školy,
- řešit vybavení školy žakovským nábytkem,
- vypracovat ve spolupráci s vedením školy závazný harmonogram bezpečnostních revizí a kontrol, zejména v oblasti elektro.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miroslava Březinová
Členové týmu	Mgr. Eva Kindlová
	Mgr. Petr Jiroš

V Berouně dne 2. března 2001

Přílohy

Vyhodnocení dotazníků pro rodiče

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. březen 2000

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Marie Páclíková

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Okresní úřad Beroun	2000-03-28	Palivcová
Zřizovatel: Obec Liteň	2000-03-28	022 86/01-5067

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.

Přílohy

Vyhodnocení dotazníků pro rodiče

V rámci komplexní inspekce byly rozdány žákům v 1. - 9. ročníku dotazníky pro rodiče. Vyhodnoceno bylo 119 vrácených dotazníků.

Na otázku č. 1a) - Jak Vám vyhovuje nabídka školy po stránce **volitelných předmětů**, byly zjištěny tyto výsledky:

- zcela spokojeni, spíše spokojeni (cca 34,45%)
- ani spokojeni, ani nespokojeni (cca 23,53%)
- spíše nespokojeni, nespokojeni (cca 9,24%).

Na otázku č. 1b) - Jak Vám vyhovuje nabídka školy po stránce **nepovinných předmětů**, byly zjištěny tyto výsledky:

- zcela spokojeni, spíše spokojeni (cca 21,00%)
- ani spokojeni, ani nespokojeni (cca 18,48%)
- spíše nespokojeni, nespokojeni (cca 14,2%).

Na otázku č. 1c) - Jak Vám vyhovuje nabídka školy po stránce **zájmových kroužků a činností**, byly zjištěny tyto výsledky:

- zcela spokojeni, spíše spokojeni (cca 21,00%)
- ani spokojeni, ani nespokojeni (cca 16,8%)
- spíše nespokojeni, nespokojeni (cca 33,61%).

Na otázku č. 1d) - Jak Vám vyhovuje nabídka školy po stránce **výuky cizích jazyků**, byly zjištěny tyto výsledky:

- zcela spokojeni, spíše spokojeni (cca 27,73%)
- ani spokojeni, ani nespokojeni (cca 15,96%)
- spíše nespokojeni, nespokojeni (cca 21,00%).

Na otázku č. 1e) - Jak Vám vyhovuje nabídka školy po stránce **nabídky sportovních aktivit**, byly zjištěny tyto výsledky:

- zcela spokojeni, spíše spokojeni (cca 21,84%)
- ani spokojeni, ani nespokojeni (cca 8,4%)
- spíše nespokojeni, nespokojeni (cca 42,00%).

Na otázku č. 1f) - Jak Vám vyhovuje nabídka školy po stránce **nabídky výuky na počítačích**, byly zjištěny tyto výsledky:

- zcela spokojeni, spíše spokojeni (cca 18,48%)

- ani spokojeni, ani nespokojeni (cca 8,4%)
- spíše nespokojeni, nespokojeni (cca 36,1%).

Na otázku č. 1g) - Jak Vám vyhovuje nabídka školy po stránce **výuky praktických činností**, byly zjištěny tyto výsledky:

- zcela spokojeni, spíše spokojeni (cca 33,61%)
- ani spokojeni, ani nespokojeni (cca 11,76%)
- spíše nespokojeni, nespokojeni (cca 19,32%).

Na otázku č. 1h) - Jak Vám vyhovuje nabídka školy po stránce **nabídky jiných aktivit (exkurze, výlety aj.)**, byly zjištěny tyto výsledky:

- zcela spokojeni, spíše spokojeni (cca 53,78%)
- ani spokojeni, ani nespokojeni (cca 9,24%)
- spíše nespokojeni, nespokojeni (cca 31,93%).

Na otázku č. 2a) - Jak Vám vyhovuje vybavenost školy: - **prostory pro výuku, vybavenost učeben**, byly zjištěny tyto výsledky:

- zcela spokojeni, spíše spokojeni (cca 49,4%)
- ani spokojeni, ani nespokojeni (11,00%)
- spíše nespokojeni, nespokojeni(23,4%).

Na otázku č. 2b) - Jak Vám vyhovuje vybavenost školy **učebnicemi a učebními texty**, byly zjištěny tyto výsledky:

- zcela spokojeni, spíše spokojeni(cca 53,8%)
- ani spokojeni, ani nespokojeni (cca 17,5%)
- spíše nespokojeni, nespokojeni (cca 20,3%).

Na otázku č. 2c) - Jak Vám vyhovuje vybavenost školy **učebními pomůckami**, byly zjištěny tyto výsledky:

- zcela spokojeni, spíše spokojeni (cca 42,2%)
- ani spokojeni, ani nespokojeni (cca 22,00%)
- spíše nespokojeni, nespokojeni (cca 20,2%).

Na otázku č. 2d) - Jak Vám vyhovuje **rozvrh hodin, pitný režim, relaxace, čistota aj.**, byly zjištěny tyto výsledky:

- zcela spokojeni, spíše spokojeni (cca 62,18%)
- ani spokojeni, ani nespokojeni (cca 13,44%)
- spíše nespokojeni, nespokojeni (cca 18,48%).

Na otázku č. 3 – Vytváří škola podle Vašeho názoru prostor pro rozvoj Vašeho dítěte, byly zjištěny tyto výsledky:

- zcela spokojeni spíše spokojeni (cca 45,2%)
- ani spokojeni, ani nespokojeni (cca 23,5%)
- spíše nespokojeni, nespokojeni (cca 20,3%).

Na otázku č. 4 - Jak hodnotíte informovanost o školních výsledcích Vašeho dítěte, byly zjištěny tyto výsledky:

- zcela spokojeni, spíše spokojeni (cca 92,4%)
- ani nespokojeni, ani spokojeni (cca 4%)
- spíše nespokojeni (1,7%).

Na otázku č. 5 - Jsou akceptovány Vaše připomínky k činnosti školy, rodiče nejčastěji odpovídali:

- ano (cca 52,1%)
- zatím jsme žádné neměli, anebo jen někdy (cca 11,2 %)
- ne (cca 15,1%)
- nemohu posoudit (cca 3,3%).

Na otázku č. 6 - Za co byste podle Vašeho názoru chtěli školu pochválit, rodiče nejčastěji odpovídali:

- za tělocvičnu,
- za vánoční akademii,
- za dobrý přístup některých mladých učitelek k dětem.

Na otázku č. 7 - Co by se podle Vašeho názoru mohlo ve škole zlepšit, rodiče nejčastěji odpovídali:

- prostory šatny, dozor v šatně,
- změnit vchod do školy, vylepšit sociální zařízení,
- vybavenost tříd,
- rozšířit výuku na PC, rozšířit zájmovou činnost,
- zaměřit se na sportovní činnosti,
- přístup učitelů k žákům,
- spolupracovat se školami v zahraničí,
- zajistit kvalitní pedagogii.

V dalších sděleních se objevily především tyto požadavky:

- změnit klasické známkování v prvních ročnících,
- brát zřetel na spolupráci s učiteli a rodiči při rozhodování,
- lepší využívání učebních pomůcek,

- větší prostory pro školní družinu,
- zlepšit přístup některých učitelek k žákům,
- vybudovat hřiště.

Ojediněle je kritizováno vybavení ředitelny kobercem, v několika případech byly připomínky k pitnému režimu (automat) a k rozvrhu hodin vzhledem k dopravní obslužnosti.

